

*Ἐρως ὁ βαρὺς δυνάστης
 Τίς τὴν φύσιν εἰ καὶ πόθεν ;
 ἄρ' ἐξ οὐρανοῦ κατήλθες,
 ἄῶ' αἰθῆρ ἐξέφηνέ σε ;
 Μῆθ' ἄῃ ἐξέθροσέ σε,
 ὕδωρ δ' ἐμαιεύσατό σε ; κτλ.*

Ἐκ τῆς σιγῆς ταύτης τῆς ποιήσεως τῶν λογίων ὡς πρὸς τὸν ἔρωτα δὲν θὰ ὑποθέσῃ τις βεβαίως, ὅτι οἱ Βυζαντινοὶ ἠγνόουν τοῦτον· εὐλόγως ὅμως θὰ νομίσῃ, ὅτι οἱ ποιηταὶ δὲν τὸν ἔκρινον ἄξιον νὰ τοὺς ἀπασχολήσῃ. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀρχαῖζουσα μουσα περιεφρόνει αὐτὸν καὶ προετίμα θέματα περισσότερο ἀρμόζοντα εἰς σεμνοπρεπεῖς λειτουργοὺς τῆς, ἢ νέα ποιήσεις, ἢ ὁμιλοῦσα τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ, ἐψάλλε πότε τρυφερῶς καὶ πότε ἐμπαθῶς τὸν ἔρωτα καὶ ὄλον τὸν αἰσθηματικὸν τῆς ψυχῆς κόσμον. Ἡ δὲ νέα αὕτη ποιήσις εἶναι τὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ τὰ μεγάλα ἔμμετρα διηγήματα, τὰ ἐξιστοροῦντα ἔρωτας καὶ περιπετείας ὑπαρκτῶν ἢ φανταστικῶν ἡρώων, οἱ ὅποιοι συμβολίζουσιν καὶ ὄλην τὴν νέαν ζωὴν, τὴν διαμορφωθεῖσαν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς μεγάλης κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς μεταβολῆς, ἣτις συνετελέσθη κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς ἐκ πολλαπλῶν αἰτίων.

Ε'. ΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΑ·Ι·ΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Ἡ κατὰ τοὺς τελευταίους βυζαντινοὺς αἰῶνας ποιήσις, ἢ χρησιμοποιοῦσα τὴν λαϊκὴν γλῶσσαν καὶ τὸν δεκαπεντασύλλαβον ἀποκλειστικῶς στίχον, δὲν εἶναι νέα κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν μόνον μορφήν· εἶναι νέα καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ κατὰ τὴν ὄλην σύστασιν τῆς. Δὲν ἔχει διαρρήξει πλήρως τοὺς δεσμούς τῆς πρὸς τὴν ἀρχαιότητα, τὴν τε πλησιεστέραν καὶ τὴν ἀπωτέραν, οὐδὲ λησμονεῖ τὴν μυθολογικὴν καὶ ἱστορικὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ζωὴν. Ἀλλὰ τὰ χρησιμοποιούμενα ἐκ τῆς ἀρχαίας ζωῆς στοιχεῖα προσαρμόζει πρὸς τὸ νέον πνεῦμα, τὸ ὅποιον τὴν διέπει, καὶ μεταπλάσσει ταῦτα κατὰ τρόπον ὥστε νὰ δύνανται νὰ συνυπάρχουν μετὰ τῶν νέων, τὰ ὅποια εἶναι ἡ κυρία οὐσία τῆς. Συγχωνεύονται τὰ ἐκ τῶν ἀρχαίων θρύλων καὶ παραδόσεων στοιχεῖα μετὰ τὰ παρόμοια νεώτερα, τὰ ὅποια, ὡς δημιουργήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ

